

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-6-029 (Soruşturma/Taahhüt)
Karar Sayısı : 23-50/964-349
Karar Tarihi : 26.10.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER: Enes YASAN, Merve KIZILYAR, Berat Hilal GÜLER,
Gülşen EREN PEKGÖZ, Enes PAYLAŞAN, Taner ÇAKIR,
Mehmet TUNÇDEMİR, Reyhan KARAKOÇ POLATTİMUR,
Osman KOÇAK

C. BAŞVURAN

TARAF : - Kubota Turkey Makine Tic. Ltd. Şti.
Temsilcileri: Av. Tolga ÇABAKLI, Av. İsmail Ünal DOĞAN
Kore Şehitleri Cad. No. 16/1 Istanbul, Zincirlikuyu/İstanbul

D. ŞİKAYETÇİ : - Gizlilik Talebi Bulunmaktadır.

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 05.01.2023 tarihli ve 23-01/17-M sayılı kararıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca hakkında soruşturma açılan Kubota Turkey Makine Tic. Ltd. Şti. tarafından sunulan taahhütlerin değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 08.09.2022 tarihli ve 22-41/59-M sayılı kararı ile traktör üretim ve pazarlama sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslere çeşitli uygulamalar ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettikleri iddialarına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Yapılan incelemeler sonucunda düzenlenen 21.12.2022 tarihli ve 2022-6-029/ÖA sayılı önaraştırma raporu 05.01.2023 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 23-01/17-M sayı ile içlerinde Kubota Turkey Makine Tic. Ltd. Şti.nin (KUBOTA) de bulunduğu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (4) Yürütülmekte olan soruşturma kapsamında KUBOTA tarafından sunulan ve Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 17.02.2023 tarih ve 35779 sayı ile intikal eden yazıda, soruşturma konusu iddialar ile bağlantılı endişeleri bertaraf etmek amacıyla taahhüt sunma talebinde bulunulmuştur. Söz konusu talep, Kurulun 23.02.2023 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 23-10/174-M(2) sayı ile pasif satışların kısıtlanmasına yönelik iddialar bakımından taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına; 23-10/174-M(3) sayı ile diğer ihlal iddialarına yönelik taahhüt sunma taleplerinin reddedilerek mevcut soruşturma sürecine devam edilmesine karar verilmiştir. Anılan Kurul kararı üzerine KUBOTA ile taahhüt görüşmelerine başlanmış olup taahhüt görüşmeleri neticesinde KUBOTA'nın nihai taahhüt metni 16.10.2023 tarih ve 43588 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir

(5) Sunulan taahhüt metnine ilişkin olarak hazırlanan 20.10.2023 tarihli, 2022-6-029/BN-18 sayılı Bilgi Notu Kurulun 26.10.2023 tarihli toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

(6) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda;

- Sunulan taahhütlerin tespit edilen rekabet sorunlarını giderme hususunda elverişli, orantılı ve yeterli olduğu gerekçesiyle kabul edilebileceği ve kısa kararın tebliğinden itibaren üç ay içerisinde Rekabet Kurumu kayıtlarına tevsik edilmesinin uygun olduğu,
- Dolayısıyla nihai taahhüt metninin 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası ile 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerilerde ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ'in 14. maddesinin birinci fıkrası uyarınca bağlayıcı hale getirilerek taahhüde konu iddialar bakımından soruşturma sürecinin sonlandırılması gerektiği,
- Taahhüde konu edilmeyen dosya konusu diğer iddialar bakımından ise mevcut soruşturma sürecine devam edilmesi gerektiği

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taahhüde Konu Rekabet Sorunları

(7) KUBOTA'nın, ürünlerinin bayi kanalı aracılığıyla dağıtımını/satışını gerçekleştirmek üzere bayileriyle imzaladığı "Bayilik Sözleşmesi"nde,

(.....TİCARİ SIR.....)

hükümleri yer almaktadır. Sözleşme hükümleri incelendiğinde, KUBOTA tarafından bayilere birtakım bölgeler tahsis edildiği, bununla beraber bölge içerisinde münhasırlık tanınmadığı anlaşılmaktadır.

(8) 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 4. maddesine göre münhasırlık bulunmayan hallerde aktif veya pasif satış yasağı getirilmesi anılan Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinin dışında kalmaktadır. Bu çerçevede KUBOTA'nın bayilere yönelik aktif veya pasif bir satış yasağı getirip getirmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

(9) Aşağıda, yerinde incelemede elde edilen bulgularda geçen ve bölge ve müşteri kısıtlaması niteliğinde olabilecek yazışmalara yer verilmektedir.

Tespit 1

(10) KUBOTA Bölge Satış Müdürü (.....) tarafından bayilere gönderilen 28.03.2017 tarihli ve "2017 OCAK AYI DİE-PLAKA RAPORU BÖLGE DEĞERLENDİRME" konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

*“...Ayrıca tüm bayilerin kendi bölgelerine önce hakim olmalarını, **bölge dışı gelen müşterilerin fiyatı indirme amaçlı tekliflerine liste fiyatı vererek hareket etmelerini rica ederim. Bu konuda haberim olan tarafıma gelen bölge dışı satış tekliflerini (bölge bayinin izni olmadıkça) kabul edilmeyeceğini size bildirmek isterim.**”*

- (11) Tespit 1’de yer alan yazışma incelendiğinde, KUBOTA tarafından bayilere bölge dışından gelen müşterilere liste fiyatı vermeleri noktasında uyarı yapılarak bölge dışı satış tekliflerinin, ilgili bölge bayisinin izni olmadıkça kabul edilmeyeceğinin belirtildiği görülmektedir. Bölge dışından gelen müşteri taleplerinin, kampanyalı/indirimli fiyat verilmeden, liste fiyatı verilerek karşılanmasının istenmesi, bölge dışına gerçekleştirilecek olası satışların önlenmesine yöneliktir. Dolayısıyla, KUBOTA tarafından bayilerin pasif satışlarının kısıtlandığı şüphesi oluşmaktadır.

Tespit 2

- (12) KUBOTA Satış Müdürü (.....) tarafından (.....)’a gönderilen 15.02.2018 tarihli “Prim, perakende destek uygulamaları” konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

“Satış Grubu;

Yıllık prim ve perakende destek uygulamalarında bayilere verilen yetki alanlarındaki satışlar konu olacaktır.

Yani;

1- Bayiye verilen hedefler yetkilendirildiği bölgeler içinde geçerli olup, bu bölgeler haricinde yapacağı perakendeler prim konusu ve perakende desteğini kapsamayacaktır.

*2- Bayiye verilen hedefler yetkilendirildikleri bölgeler için olup **bölge dışına her ne sebeple satış yapılır ise yapılsın hedefinden düşmeyecektir bayi ekstra satış yapmış olacaktır. Ayrıca bir prim almayacaktır.***

3- Bölge dışına satış boş bir bölgeye yapılıyor ise de yine prime konu olmayacaktır.

4- Olası bir bölge dışına yapılacak satışta satış yapılacak bölgede Kubota Bayiinin bulunması ya da bölgenin başka bir Kubota Bayiine yetkilendirilmiş olması durumunda, yetkili olunan bayiden yazılı feragat alınarak satış yapılabilecektir.

*5- Bölge dışı satışlarda, satış yapılacak olan bölgenin başka bir Kubota Bayiisine yetkilendirilmesi durumunda ve satışın gerçekleşmesi durumunda; **ilk seferde bölge dışına satış yapan bayiye sattığı traktörün perakende fiyatı ile satış aldığı fiyat arasındaki tutar kadar priminden kesinti yapılacaktır. İkinci seferde ise tüm yıllık primden mahrum bırakılacaktır. Üçüncü seferde ise bölgecilik problemi olan taraflar şirket merkezinde toplantıya alınacaktır.**”*

- (13) Tespit 2’de yer alan yazışma incelendiğinde, bayilere yönelik prim ve perakende desteklerinin, yalnızca kendilerine tahsis edilen yetki alanları içinde gerçekleştireceği satışlar bakımından geçerli olduğu, bölge dışında gerçekleştiren satışların bayi hedefinden düşülmeyeceği ve bu satışlarda bayinin ayrıca prim elde edemeyeceği görülmektedir. İlaveten, ilk defa bölge dışı satış yapan bayinin priminden kesinti yapılacağı, ikincisinde tüm yıllık primden mahrum bırakılacağı, üçüncüsünde ise şirket merkezinde toplantıya çağırılacağı ifade edilmektedir. Belgede yer alan ifadeler, aktif-pasif satış ayrımı gözetilmeksizin bölge dışına satış gerçekleştiren bayiye KUBOTA tarafından yaptırım uygulandığını göstermektedir. Ayrıca “*bölge dışına yapılacak satışta... yetkili olunan bayiden yazılı feragat alınarak satış yapılabilecektir.*” ifadesinden, bölge dışı satışların ancak o bölgede yer alan bayinin izni ile gerçekleşeceği anlaşılmaktadır. Bayilerin bölge dışına gerçekleştireceği aktif ve pasif tüm satışlara prim vermeyerek, perakende desteği sağlamayarak ve yaptıkları satışları hedeflenen miktara dâhil etmeyerek cezalandırılması, KUBOTA tarafından bayilerin

aktif ve pasif bölge dışı satışlarının kısıtlandığı ve kısıtlamaya uymayan bayilere yaptırım uygulandığı şüphesini doğurmaktadır.

Tespit 3

- (14) (.....)¹ tarafından KUBOTA çalışanları (.....), (.....) ve (.....)'a gönderilen 10.04.2018 tarihli e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

(.....):

“Merhaba Eskişehir Bayisi (.....) bey benim bilgim dahilinde bölgeme traktör satışı yapabilir”

- (15) Yazışmadan, KUBOTA Eskişehir bayisinin başka bir bayinin bölgesindeki müşteriye satış gerçekleştirmek istediği, ilgili bayinin bu satışa onay verdiğini KUBOTA yetkililerine bildirdiği görülmektedir. Yazışma, Tespit 2’de yer alan, *“bölge dışına yapılacak satışta... yetkili olunan bayiden yazılı feragat alınarak satış yapılabilecektir.”* kuralının teşebbüs içinde uygulamaya koyulduğu şüphesi doğurmaktadır.

- (16) Yukarıda yer verilen tespitler bir bütün olarak ele alındığında,

- Bayilere bölge dışından gelen müşterilere liste fiyatı verilmesi yönünde uyarıda bulunularak kampanyalı/indirimli fiyat verilmesinin önlenmesi yoluyla dolaylı olarak bölge dışı satışların engellenmesi,
- Bölge dışından gelen müşteriye satış gerçekleştirilebilmesi için ilgili bölgedeki yetkili bayinin onayının aranması,
- Her ne sebeple olursa olsun bölge dışına satış gerçekleştiren bayilere prim verilmemesi veya perakende desteği sağlanmaması gibi caydırıcı önlemler ile bayilerin bölge dışına yapacakları satışların engellenmesi

eylemleri 2021/2 sayılı Tebliğ kapsamında rekabet sorunu olarak değerlendirilmiştir.

- (17) Ayrıca, KUBOTA Bayilik Sözleşmesi'nin 7.16., 7.20. ve 12.6. maddeleri aşağıdaki gibidir:

7.16. “(.....)”

7.20. “(.....)²”

“12.6. (.....)”

- (18) Yukarıda yer verilen hükümler birlikte değerlendirildiğinde sözleşmenin konusunun ürünlerin perakende satışı olduğu, bir başka ifadeyle bayilerin yalnızca son kullanıcılara satış yapmasının mümkün olduğu, bununla birlikte toptan satış yapan üçüncü kişilerin (dağıtım sistemi içinde yer almayan yetkisiz satıcıların) sağlayıcı KUBOTA tarafından kendisine münhasır müşteri olarak atandığı, bu çerçevede bayilerin birbirlerine³ ve üçüncü taraflara toptan satış yapmasının yasaklandığı anlaşılmaktadır. KUBOTA tarafından gönderilen cevabi yazıda da, toptan satış yapan üçüncü kişilerin münhasıran KUBOTA'ya tahsis edildiği teyit edilmiştir.

¹ Yazışma içeriğinden KUBOTA bayi yetkilisi olduğu anlaşılmaktadır.

² Sözleşme’de Müşteri şu şekilde tanımlanmıştır: (.....).

³ Bayiler arasındaki alım-satımın engellenmesi, diğer deyişle bayilere tek elden satın alma yükümlülüğü getirilmesi, seçici dağıtım sistemi uygulanan durumlar hariç olmak üzere sağlayıcının pazar payı %30’ı aşmadığı sürece 2002/2 sayılı Tebliğ’den otomatik olarak yararlanabilmektedir. Bu çerçevede KUBOTA tarafından bayilere getirilen tek elden satın alma yükümlülüğünün Tebliğ ile sağlanan grup muafiyeti kapsamında olduğu değerlendirilmektedir.

- (19) Bayilik Sözleşmesi'nin 7.16. maddesinde “(.....)”, 7.20. maddesinde ise “(.....)” ifadeleri yer almaktadır. Söz konusu hükümler gereği KUBOTA'nın bayilerinin diğer bayilere ve üçüncü kişilere toptan satış yapmasını yasakladığı görülmektedir. Yine Sözleşme'nin 7.16. maddesinde “(.....)” hükmü gereğince bayilerin ürünleri sadece KUBOTA'dan alabileceği düzenlenmiştir. Bahsi geçen bu hükümler beraber değerlendirildiğinde KUBOTA'nın toptan alım yapan üçüncü kişileri (ürünü yeniden satmak amacıyla alan yetkisiz bayiler) kendisine münhasır müşteri grubu olarak atadığı anlaşılmaktadır.
- (20) Yukarıda da değinildiği üzere, Sözleşme'nin 7.16, 7.20. ve 12.6. maddelerinde tespit edilen münhasır müşteri grubuna yapılacak satışların sınırlanması, yalnızca aktif satışların kısıtlanması niteliğinde olması halinde grup muafiyetinden yararlanmaya engel bir durum teşkil etmemektedir. Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'da da sağlayıcı teşebbüslerin, kendisine ya da alıcı konumundaki teşebbüslere münhasır satış bölgeleri veya münhasır müşteri grupları vermelerinin ve ayrıca müşterileri alıcılar arasında aynı anda hem bölgesel hem de müşteri tipi olarak bölmesinin de mümkün olduğu ifade edilmiştir. Sağlayıcının kendisine münhasır bir müşteri grubu tahsis etmesi halinde, bayilerin, söz konusu müşteri grubuna ilişkin yalnızca aktif satışlarının kısıtlanabilmesi mümkündür. Bu durumun sonucu olarak, münhasır müşteri grubuna yapılacak pasif satışlara getirilecek herhangi bir kısıtlama grup muafiyetinden yararlanmaya engeldir.
- (21) KUBOTA, Sözleşme'de bayilere getirdiği toptan satış yasağı ile kendisine dolaylı olarak bir münhasır müşteri grubu tahsis etmiştir. Bununla birlikte KUBOTA'nın dolaylı olarak kendisine tahsis ettiği münhasır müşteri grubuna yapılması yasak olan satışlara ilişkin aktif ve pasif satış ayrımı yapmadığı görülmektedir. Yukarıda da izah edildiği üzere münhasır müşterilere aktif satış yapılması kısıtlanabilmekte, pasif satışlara ise müdahale edilememektedir. Dolayısıyla Sözleşme'nin 7.16., 7.20. ve 12.6. maddelerinde aktif ve pasif satış ayrımı getirilmediğinden, Bayilik Sözleşmesi'nin münhasır müşteri grubuna pasif satışlar da dâhil olmak üzere toptan her türlü satışı yasaklaması sebebiyle 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamı dışında kaldığı ve grup muafiyetinden yararlanamadığı değerlendirilmektedir.
- (22) Yerinde incelemede elde edilen ve yukarıda yer verilen belge ve bilgiler birlikte değerlendirildiğinde, KUBOTA'nın bayilerinin aktif ve pasif satışlarını kısıtlanmaya yönelik eylemleri, 2021/2 sayılı Tebliğ kapsamında rekabet sorunu olarak değerlendirilmektedir. Teşebbüsün söz konusu rekabet sorunlarını gidermeye yönelik taahhüt sunduğu dikkate alınarak, anılan eylemler hakkında ayrıca muafiyet değerlendirmesi yapılmasına gerek görülmemiştir.

H.2. Taahhüt Başvurusu ve Değerlendirilmesi

H.2.1. KUBOTA Tarafından Sunulan Taahhüt Metni

- (23) KUBOTA, nihai taahhüt metnini 16.10.2023 tarih ve 43588 sayı ile Kuruma sunmuştur. KUBOTA'nın dosya kapsamındaki olası rekabet sorunlarını engellemeye yönelik olarak sunduğu taahhüt metni aşağıdaki şekildedir:

“1.KTT'NİN⁴ AKTİF VE PASİF SATIŞLARA (BÖLGE DIŞI SATIŞLARA) İLİŞKİN ŞÜPHELER HAKKINDAKİ TAAHHÜTLERİ

KTT, aşağıdaki taahhütler ile Sayın Kurulunuz'un aktif ve pasif satışlar (başka bir deyişle bölge dışı satışlar) hakkındaki şüphelerini gidermek istemektedir.

- i. KTT, bayileri için KTT'nin bayileri ile arasındaki bayilik sözleşmelerinin herhangi bir aktif veya pasif satış kısıtlaması içermediğini ve böyle bir kısıtlamanın da KTT tarafından uygulanmadığını

⁴ KTT, KUBOTA'yı ifade etmektedir.

açıklayan bir duyuru hazırlamayı ve bu duyuruyu bayileri ile paylaşmayı taahhüt eder. İlgili duyuru, herhangi bir bayinin, ilgili müşterinin bulunduğu yere veya bölgesine bakılmaksızın, Türkiye'de bulunan herhangi bir müşteriye Kubota markalı ürünler satmakta serbest olduğu hususunu açıklayacaktır. İlaveten, bu duyuruda Türkiye'deki herhangi bir müşterinin, herhangi bir KTT bayisinden Kubota markalı ürünleri satın almakta özgür olduğu belirtilecektir. KTT ayrıca, ilgili duyurunun KTT bayileri tarafından teslim alındığını ve anlaşıldığını ispat etmek üzere, duyuru formlarının bayiler tarafından imzalanması için elinden gelen çabayı göstermeyi ve gerek duyurunun bayilere iletilmesine dair ispat vasıtalarını gerekse de (mümkün olması halinde) bayiler tarafından imzalanan duyuru formlarını Rekabet Kurumu ile raporlamasında paylaşmayı taahhüt etmektedir. Taslak duyuru metnini aşağıda arz ederiz:

DUYURU

Değerli Kubota Traktör Türkiye Bayilerimiz,

Bilindiği üzere Rekabet Kurulu, traktör üretim ve pazarlama sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında soruşturma başlatmıştır. Kubota Traktör Türkiye ("**KTT**") de bu soruşturma kapsamında Kurul tarafından incelenmektedir. Kurul'un ilgili soruşturmasının, teşebbüslerin rekabet kurallarını ihlal ettiği anlamına gelmediğini öncelikle belirtmek isteriz. KTT olarak rekabet kuralları da dahil olmak üzere tüm Türk kanun ve düzenlemeleri ile her zaman tam uyum içinde olmayı hedeflemekteyiz. Devam eden soruşturmanın da daha önceki soruşturmalarda olduğu gibi herhangi bir ihlal tespiti yapılmadan kapatılmasını beklemekteyiz. KTT, ilgili soruşturma kapsamında Rekabet Kurumu ile tam bir işbirliği içindedir. Bu bağlamda KTT, siz değerli bayilerimizle arasındaki bayilik sözleşmeleriyle ilgili olarak, özellikle bayilerimizin olası şüphelerini veya yanlış anlamalarını gidermek amacıyla Rekabet Kurulu'na birtakım taahhütler sunmuştur. Sizlerle bu duyuruyu bu amaçla paylaşmaktayız.

İşbu duyuru ile KTT, bayilerimize aşağıdaki hususları açıklamak ve varsa şüphelerini gidermek istemektedir:

- KTT bayilik sözleşmeleri, **münhasır olmayan niteliktedir**. Başka bir deyişle bayilerimiz, satışlara ilişkin olarak Türkiye'de belirli bir bölgeye münhasır olarak atanmamıştır.
- Bu nedenle, herhangi bir KTT bayisinin onayı gerekmeksizin her KTT bayisi, Kubota markalı ürünleri, müşterinin bulunduğu yere veya bölgesine bakılmaksızın, Türkiye'deki herhangi bir müşteriye satmakta serbesttir.
- Türkiye'de bulunan herhangi bir müşteri, Kubota markalı ürünleri, bayilerin bulunduğu yere veya bölgesine bakılmaksızın, Türkiye'deki herhangi bir KTT bayisinden satın almakta serbesttir.
- KTT, bölgesi dışına ya da bölgesi dışında yerleşik olan müşteriye satış yapan KTT bayileri hakkında herhangi bir yaptırım ya da benzeri bir uygulama (prim ya da destek verilmemesi gibi) yapmamaktadır.
- KTT, ürünlerine ilişkin yeniden satış fiyatlarını bayilerine sadece tavsiye etmektedir. Dolayısıyla her KTT bayisi, müşterilerin yerleşim yeri ile herhangi bir ilgisi olmaksızın, fiyatlarını tespit etmekte serbesttir ve KTT, KTT bayileri ile müşterileri arasındaki fiyatlandırmaya ilişkin anlaşmalara müdahale etmemektedir.

Bayilerimiz ile mevcut bayilik sözleşmelerimizin yukarıdaki hususlara uygun olduğunu ve Şirketimiz ile imzaladığınız bayilik sözleşmelerinde, bayilerimizin ürünlerini kendi bölgeleri dışında satma kabiliyetini kısıtlayan herhangi bir hüküm yer almadığının altını çizmek isteriz. Bu çerçevede, bayilerimizin bu konuda sahip olabileceği olası şüpheleri de gidermek istemekteyiz. Bu nedenle KTT olarak, bayilerimiz için yukarıdaki hususları sözleşmesel açıdan da daha net hale getirmek üzere, bayilik sözleşmelerinde (tadil protokolü vasıtasıyla) birtakım değişiklikler (esasen, eklemeler) yapmayı taahhüt etmiş bulunmaktayız.

KTT olarak, bayilerimizin rekabet hukuku bilincini artırmak üzere Rekabet Kurulu'na bir kısım ilave taahhüt sunmuş bulunmaktayız. Bu konuda KTT, bayilerimize rekabet hukuku eğitimleri verecek ve olması halinde sorularını cevaplayacaktır. KTT ayrıca bu amaçla rekabet hukuku eğitim materyallerini bayilerimizle paylaşacak ve elektronik ortamda bayilerimizin kullanımına sunacaktır. Rekabet Hukuku eğitimleri ve materyallerinin zamanlaması hakkında yakında sizleri bilgilendireceğiz.

İşbu duyurunun size ulaştığını teyit etmek için lütfen bu duyurunun bir kopyasını imzalayınız ve taranmış bir kopyasını elektronik posta ile KTT ile paylaşınız.

Yukarıdaki konuyla ilgili herhangi bir sorunuz olması durumunda lütfen bizimle iletişime geçmekten çekinmeyiniz.

İyi çalışmalar dileriz.

Kubota Türkiye

- ii. KTT, rekabet hukuku konusunda uzmanlaşmış profesyonel ve serbest avukatların yardımıyla, KTT çalışanlarına ve bayilerine rekabet hukuku eğitimi vermeyi ve sorularını yanıtlamayı taahhüt eder. KTT ayrıca, katılımcıların imzalı eğitim katılım formlarını ve eğitim materyallerini KTT'nin Kuruma sunacağı raporunda Rekabet Kurumu ile paylaşmayı taahhüt eder.
- iii. KTT, KTT ve bayileri için elektronik ortamda erişilebilecek, KTT çalışanlarının ve bayilerinin bayilik sözleşmesinin ana noktalarını kolayca anlayabilecekleri rekabet hukuku eğitim materyalleri hazırlamayı, bu kapsamda bayilik sözleşmesinde herhangi bir aktif veya pasif satış kısıtlaması olmadığını örneklerle açıklamayı taahhüt eder. KTT ayrıca, ilgili eğitim materyallerinin kopyalarını KTT'nin Kuruma sunacağı raporunda Rekabet Kurumu ile paylaşmayı taahhüt eder.
- iv. KTT, KTT'nin distribütörlük sözleşmelerinin münhasır olmadığını ve müşterilerin Kubota markalı ürünleri herhangi bir bayiden satın almakta özgür olduklarını ve bayilerin, her durumda, söz konusu bayinin bulunduğu yere veya bölgeye bakılmaksızın Türkiye'deki herhangi bir müşteriye satmakta özgür olduklarını ve Rekabet Kurulu'nun 31.08.2023 tarih ve 23-40/774-272 sayılı kararının gerekliliklerini yerine getirmek üzere KTT'nin bayilerinin pasif satışlarını kısıtlamadığını tekrar vurgulamak için bayilik sözleşmesini aşağıdaki eklemelerle güncellemeyi taahhüt eder (protokoller tahtında yapılacak tadillerin hukuken geçerlilik kazanması için bayinin de söz konusu protokolü imza etmesi gerektiğinden, KTT, bu tadil protokolünün yürürlüğe girmesi hususunun bayilerin onayına tabi olduğunu belirtmek ister.):
 - a. Bayilerin onayına tabi olmak üzere KTT, Bayilik Sözleşmesi'nin 3.2. maddesine aşağıdaki hükmü eklemeyi taahhüt eder:

"(.....)"

Ayrıca aşağıda, ilgili maddeye ilişkin değişiklikten önceki ve sonraki hallerin karşılaştırıldığı bir tabloyu arz ederiz:

Mevcut Bayilik Sözleşmesi'ndeki Madde	Değiştirilen Bayilik Sözleşmesi'ndeki Madde ⁵
(.....)	(.....)

- b. Bayilerin onayına tabi olmak üzere KTT, Bayilik Sözleşmesi'nin 7.16 maddesine aşağıdaki hükmü eklemeyi taahhüt eder:

"(.....)"

Ayrıca aşağıda, ilgili maddeye ilişkin değişiklikten önceki ve sonraki hallerin karşılaştırıldığı bir tabloyu arz ederiz:

⁵ Sözleşme değişiklikleri kalın punto ile gösterilmektedir.

Mevcut Bayilik Sözleşmesi'ndeki Madde	Değiştirilen Bayilik Sözleşmesi'ndeki Madde ⁶
(.....)	(.....)

- c. Bayilerin onayına tabi olmak üzere KTT, Bayilik Sözleşmesi'nin 7.20 maddesine aşağıdaki hükmü eklemeyi taahhüt eder:

"(.....)"

Ayrıca aşağıda, ilgili maddeye ilişkin değişiklikten önceki ve sonraki hallerin karşılaştırıldığı bir tabloyu arz ederiz:

Mevcut Bayilik Sözleşmesi'ndeki Madde	Değiştirilen Bayilik Sözleşmesi'ndeki Madde ⁷
(.....)	(.....)

- e. Bayilerin onayına tabi olmak üzere KTT, Bayilik Sözleşmesi'nin 12.6 maddesine aşağıdaki hükmü eklemeyi taahhüt eder: "(.....)" Ayrıca aşağıda, ilgili maddeye ilişkin değişiklikten önceki ve sonraki hallerin karşılaştırıldığı bir tabloyu arz ederiz:

Mevcut Bayilik Sözleşmesi'ndeki Madde	Değiştirilen Bayilik Sözleşmesi'ndeki Madde ⁸
(.....)	(.....)

- f. KTT, bayileri ile mevcut bayilik sözleşmelerine yukarıdaki değişiklikleri bayileri ile ayrı bir tadil protokolü ile eklemeyi ve ilgili suretleri KTT'nin Kuruma raporu çerçevesinde Rekabet Kurumu'na sunmayı taahhüt eder.
- g. KTT bayilerinden herhangi birinin tadil protokolünü imzalamaktan kaçınması durumunda KTT, (yukarıdaki (i) no.lu taahhüdüne ek olarak) bayilerini bilgilendirmek ve uygulamada herhangi bir yanlış anlaşılmayı bertaraf etmek üzere yukarıda belirtilen yeni maddedeki (a), (b), (c) ve (d) unsurlarını ilgili bayiye noter aracılığı ile bir bildirim şeklinde göndermeyi taahhüt eder. Bu hallerde KTT, ilgili bayilere noter aracılığı ile gönderilen bildirimlerin birer suretini de KTT'nin Kuruma yapacağı raporlaması çerçevesinde sunmayı taahhüt eder.
- v. KTT, yukarıda anılan (ii), (iii) ve (iv) no.lu taahhütleri, 31.12.2023 tarihine kadar bayilik sözleşmeleri kendiliğinden sona erecek ve taraflarca yenilenmeyecek bayileri dışındaki tüm bayileri için uygulamayı taahhüt eder.

2.TAAHHÜTLERİN SÜRESİ VE RAPORLANMASI

İşbu dilekçede paylaştığımız taahhütlerinin süresi ve uygulanması ile ilgili taahhütlerimizi aşağıda arz ederiz:

⁶ Sözleşme değişiklikleri kalın punto ile gösterilmektedir.

⁷ Sözleşme değişiklikleri kalın punto ile gösterilmektedir.

⁸ Sözleşme değişiklikleri kalın punto ile gösterilmektedir.

- i. KTT, yukarda belirtilen tüm taahhütleri, Rekabet Kurulu'nun işbu taahhütleri onayladığı kısa kararını tebliğ almasından itibaren üç ay içinde uygulamayı taahhüt eder.
- ii. KTT, Rekabet Kurulu'nun işbu taahhütleri onayladığı kısa kararını tebliğ almasından itibaren hesaplanacak üçüncü takvim ayının sonuna kadar, yukarıda belirtilen taahhütler ve bunların KTT tarafından uygulanması hakkında ilgili belgeleri içeren bir raporu Rekabet Kurumu'na sunmayı taahhüt eder."

H.2.2. Taahhüt Metninin Değerlendirilmesi

- (24) Taahhüt müessesesi 16.06.2020 tarihinde kabul edilen 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4054 sayılı Kanun'a dercedilerek Türk Rekabet Hukuku uygulamasında yer bulmuştur. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası şu şekildedir:

"Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir."

- (25) 4054 sayılı Kanun'da taahhüt müessesine ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu doğrultuda, 2021/2 sayılı Tebliğ, 16.03.2021 tarih ve 31425 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesi ise şu şekildedir:

"Bu Tebliğ; açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddesi kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüslerce ya da teşebbüs birliklerince sunulan taahhütleri kapsamaktadır."

- (26) Bununla birlikte 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Tanımlar" başlıklı 4. maddesi açık ve ağır ihlallere konu olan hususları;

"Bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabeti doğrudan ya da dolaylı olarak engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan;

1) Rakip teşebbüsler arasında fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket, gelecekte uygulanması planlanan fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgilerin paylaşılması,

2) Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemleri"

olarak düzenlemiştir.

- (27) Dosya kapsamında yapılan incelemeler sonucunda KUBOTA'nın gerçekleştirdiği eylemlerin bayilerin aktif ve pasif satışlarının kısıtlanması niteliğinde olduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede dosya konusu iddiaların anılan Tebliğ'in 4. maddesinde

sayılan açık ve ağır ihlal kapsamına girmediği, dolayısıyla KUBOTA'nın taahhüt sunmasının mümkün olduğu değerlendirilmiştir⁹.

- (28) Diğer yandan, taahhüt müessesesinin işlerliği bakımından 2021/2 sayılı Tebliğ, taahhüt sunma taleplerinin Kuruma iletebileceği süreyi sınırlamaktadır. 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüt Sürecinin Başlatılması" başlıklı 5. maddesi;

"(1) Haklarında yürütülen bir incelemeye taahhütle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler. Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri Kanununun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan soruşturma bildiriminden tebliğinden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz.

(2) Taraflar, taahhüt sunma taleplerini yazılı şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatır."

hükmünü içermektedir.

- (29) Soruşturma Bildiriminin KUBOTA tarafından 18.01.2023 tarihinde tebellüğ edildiği, KUBOTA tarafından yapılan taahhüt başvurusunun ise 17.02.2023 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal ettiği görülmektedir. Bu kapsamda 2021/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesine istinaden, teşebbüsün taahhüt başvurusunu süresi içinde yaptığı değerlendirilmektedir.

- (30) 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüdün niteliği" başlıklı 9. maddesinin ikinci fıkrası sunulan taahhüdün değerlendirilmesi bakımından yol göstericidir:

"Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır ..."

- (31) Bu doğrultuda taahhüt metni ve maddelerine ilişkin olarak yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir.

- (32) KUBOTA'nın taahhüt metninin 1/i. maddesinde; bayilik sözleşmelerinin herhangi bir aktif veya pasif satış kısıtlaması içermediğini ve böyle bir kısıtlamanın uygulanmadığını açıklayan bir duyuru hazırlanması ve bu duyurunun bayiler ile paylaşılması taahhüt edilmektedir. Duyuru metninde; bayilik sözleşmelerinde bölge veya müşteri bazında herhangi bir münhasırlık bulunmadığı, herhangi bir KUBOTA bayisinin onayı gerekmeksizin her KUBOTA bayisinin müşterinin bulunduğu bölgeye bakmaksızın Türkiye'deki herhangi bir müşteriye satış yapabileceği, Türkiye'deki herhangi bir müşterinin de bayinin bulunduğu bölgeye bakmaksızın herhangi bir KUBOTA bayisinden ürün satın alabileceği, KUBOTA'nın bölgesi dışına ya da bölgesi dışında yerleşik olan müşteriye satış yapan bayilerine yönelik herhangi bir yaptırım ya da benzeri bir uygulamasının (prim veya destek kesilmesi gibi) bulunmadığı belirtilmektedir. Duyuru metninde ayrıca bayilere gönderilen fiyatların sadece tavsiye niteliğinde olduğu ve her bayinin, müşterinin yerleşim yeri ile herhangi bir ilgisi olmaksızın fiyatlarını tespit etmekte serbest olduğu hususu yer almaktadır. Söz konusu duyuru metniyle KUBOTA'nın bayilerinin, KUBOTA'nın münhasırlık içermeyen ve tüm Türkiye sathında satış ve hizmetlerin serbestçe gerçekleştirilebileceğini öngören ticari politikası konusunda yeterince açık bir şekilde bilgilendirileceği görülmekte, dolayısıyla taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

⁹ Bunun yanı sıra KUBOTA hakkında öne sürülen, rakip teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ve/veya bilgi değişimine ilişkin açık ve ağır ihlal iddiaları mevcut taahhüt görüşmelerinin konusunu oluşturmamakta, bahsi geçen iddialar hakkında soruşturma süreci devam etmektedir.

- (33) KUBOTA'nın taahhüt metninin 1/ii. maddesinde, KUBOTA çalışanlarına ve bayilere rekabet hukuku eğitimi verilmesi, katılımcıların imzalı eğitim katılım formlarının ve eğitim materyallerinin Kuruma sunulacak raporda paylaşılması taahhüt edilmektedir. Taahhüt metninin 1/iii. maddesinde, KUBOTA ve bayileri için elektronik ortamda erişilebilecek, KUBOTA çalışanlarının ve bayilerinin bayilik sözleşmesinin ana noktalarını kolayca anlayabilecekleri rekabet hukuku eğitim materyalleri hazırlanması, bu kapsamda bayilik sözleşmesinde herhangi bir aktif veya pasif satış kısıtlaması olmadığına örneklerle açıklanması, ilgili eğitim materyallerinin kopyalarının Kuruma sunulacak raporda paylaşılması taahhüt edilmektedir. Rekabet hukuku eğitiminin hem bayiler hem de KUBOTA çalışanları düzeyinde verilecek olmasının rekabet bilincini artıracığı, böylece bilgisizlik kaynaklı rekabeti kısıtlayıcı eylemlerin önüne geçilebileceği, dolayısıyla taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.
- (34) KUBOTA'nın taahhüt metninin 1/iv. maddesi, Bayilik Sözleşmesi'nde yapılacak değişikliklere ilişkindir. Sözleşme'nin 3.2. maddesinde yapılacak değişiklik; Sözleşme'nin (.....) hususlarını içermektedir. Sözleşme'nin 7.16., 7.20. ve 12.6. maddelerinde yapılacak değişiklikler ise söz konusu maddeler çerçevesinde (.....) hususunu içermektedir. Söz konusu değişikliklerle Bayilik Sözleşmesi'nin uygulanmasında aktif ve pasif satışlara yönelik herhangi bir yanlış anlaşılmanın önüne geçilmesinin hedeflendiği değerlendirilmektedir. KUBOTA bayileriyle akdedilen sözleşmelerde herhangi bir bölge sınırlaması olmadığına vurgulanmasının, taraflar açısından hukuki belirliliği artıracağı öngörülmektedir. Yine Sözleşme'nin 7.16., 7.20. ve 12.6. maddeleri çerçevesinde (.....) ifade edilmesinin hukuki belirliliği artıracağı ve sunulan taahhüt ile 31.08.2023 tarihli ve 23-40/774-272 sayılı Kurul kararının gereğinin yerine getirilmiş olacağı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla KUBOTA tarafından sunulan taahhüdün uygun ve yeterli olduğu kanaatine varılmıştır.
- (35) KUBOTA, yukarıda yer verilen 1/ii, 1/iii ve 1/iv numaralı taahhütleri, 31.12.2023 tarihine kadar bayilik sözleşmeleri kendiliğinden sona erecek ve taraflarca yenilenmeyecek bayileri dışındaki tüm bayileri için uygulamayı taahhüt etmektedir. İlâveten KUBOTA, tüm taahhütleri, Kurulun taahhütleri kabul ettiği kısa kararı tebliğ almasından itibaren üç ay içinde uygulamayı, aynı tarihten itibaren hesaplanacak üçüncü takvim ayının sonuna kadar, taahhütler ve bunların uygulanması hakkında ilgili belgeleri içeren bir raporu Kuruma tevsik etmeyi taahhüt etmektedir.
- (36) Taahhüt metni genel olarak değerlendirildiğinde, dosya kapsamında tespit edilen ilgili rekabet sorunlarını gidereceği, aynı zamanda taahhütlerin uygulamaya konulması için belirlenen sürenin de makul olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

- (37) Rekabet Kurulunun 05.01.2023 tarihli ve 23-01/17-M sayılı kararı ile yürütülen soruşturma kapsamında,
- Kubota Turkey Makine Tic. Ltd. Şti. tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 16.10.2023 tarih ve 43588 sayı ile intikal eden nihai taahhüt metninin, önaraştırma ve soruşturma safhasında tespit edilen rekabet sorunlarını giderebilecek olması nedeniyle kabulüne,
 - Kubota Turkey Makine Tic. Ltd. Şti.nin sunmuş olduğu taahhütlerin, kısa kararın tebliğinden itibaren üçüncü takvim ayının sonuna kadar Rekabet Kurumu kayıtlarına tevsik edilmesine,

- Dolayısıyla nihai taahhüt metninin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilerek; bayilerin aktif ve pasif satışlarının kısıtlanması iddiası bakımından soruşturma sürecinin sonlandırılmasına,
- Taahhüde konu edilmeyen dosya konusu diğer iddialar bakımından ise mevcut soruşturma sürecine devam edilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.